

*До спеціалізованої вченої ради Д 41.884.04 в Одеському
державному університеті внутрішніх справ*

ВІДГУК

офіційного опонента

на дисертацію Дзюбенка Олександра Леонідовича

**«Адміністративна відповідальність за порушення правил щодо
карантину людей»,**

**подану на здобуття ступеня кандидата юридичних наук
зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове
право; інформаційне право**

Актуальність теми дослідження

Пандемія COVID-19 у 2020–2023 роках сколихнула не лише систему охорони здоров'я, а й у значній мірі вплинула на державні та правові інститути. За короткий проміжок часу перед українською правовою системою постали виклики, пов'язані з оперативним впровадженням численних карантинних обмежень, що регламентували майже всі сфери суспільного життя. Такі заходи, наслідуючи міжнародну практику, в Україні нерідко супроводжувалися виникненням правових колізій та практичних труднощів у застосуванні адміністративного законодавства.

Особливу складність становило питання співвідношення карантинних заборон із правами, свободами та законними інтересами громадян. Обмеження свободи пересування, заборона на здійснення певних видів діяльності, контроль за дотриманням санітарних норм стали підставою для появи нових

складів адміністративних правопорушень, що, у свою чергу, зумовило необхідність наукового осмислення порядку притягнення осіб до відповідальності за їх учинення.

У цьому контексті дослідження Дзюбенка Олександра Леонідовича «Адміністративна відповідальність за порушення правил щодо карантину людей» набуває виняткової актуальності та своєчасності. Автор обрав тему, яка поєднує у собі не лише науковий, а й значний суспільно-практичний інтерес. Про це свідчить і те, що робота виконана відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13.03.2020 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», введеного в дію Указом Президента України від 13.03.2020 № 87/2020.

Крім того, дослідження безпосередньо узгоджується із завданнями, визначеними Стратегією розвитку імунопрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб, яких можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики, на період до 2030 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 червня 2023 р. № 562-р. Також обрана тематика відповідає пріоритетному напрямку науково-дослідних робіт ПВНЗ «Міжнародний університет бізнесу і права» – «Основні напрямки адміністративно-правового вдосконалення процесів державного управління» (0120U104591).

У вступі дисертації детально окреслено стан наукової розробки проблеми, вказано на її зв'язок з актуальними науковими програмами та планами, визначено мету й завдання дослідження, а також сформульовано наукову новизну та практичне значення отриманих результатів. Такий підхід свідчить про ґрунтовну підготовку здобувача та високий рівень усвідомлення важливості обраної проблематики.

Таким чином, дисертаційна робота Дзюбенка О.Л. не лише поглиблює наукові знання у сфері адміністративно-правового забезпечення карантинних заходів, а й робить вагомий внесок у практику правозастосування. Викладені обставини переконливо доводять актуальність, своєчасність, суспільну значущість та практичну важливість проведеного дослідження.

Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій

Високий рівень обґрунтованості рецензованої роботи забезпечується завдяки комплексному використанню методологічного інструментарію. Автор уміло поєднав загальнонаукові методи (діалектичний, логіко-семантичний, аналіз, синтез, індукцію, дедукцію тощо) зі спеціально-юридичними прийомами, що дозволило йому досягти внутрішньої логічності та системності викладу.

Науково-теоретичну основу дослідження становлять праці українських та зарубіжних учених у сфері адміністративного права, загальної теорії держави і права, управлінських наук, а також філософії та інших галузевих дисциплін. Нормативну базу складають Конституція України, міжнародні договори, закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, відомчі та міжвідомчі нормативно-правові акти. Це забезпечує глибину аналізу та дозволяє авторові формулювати обґрунтовані висновки.

Інформаційно-емпіричну основу дисертації утворюють матеріали судової практики, статистичні відомості про зареєстровані правопорушення, а також фактичні дані діяльності органів публічної адміністрації у період пандемії.

Мета дослідження сформульована чітко: визначити сутність та особливості адміністративної відповідальності, що настає за порушення правил щодо

карантину людей, та розробити науково обґрунтовані рекомендації з удосконалення механізму її реалізації. Відповідно до цього автор ставить низку конкретних завдань:

- з'ясування сутності поняття «карантин» та умов його запровадження;
- визначення правового статусу суб'єктів публічної адміністрації та приватних осіб у період карантину;
- порівняння адміністративно-правових режимів карантину та надзвичайного стану;
- виокремлення підстав для застосування адміністративної відповідальності;
- характеристика складу правопорушення, пов'язаного з порушенням карантину;
- аналіз практики реалізації адміністративної відповідальності;
- дослідження зарубіжного досвіду;
- визначення напрямів вдосконалення правового регулювання.

Наукова новизна дисертації полягає у спробі вперше на монографічному рівні комплексно розкрити питання адміністративної відповідальності за порушення карантинних правил. У результаті здобувачем сформульовано низку нових положень і пропозицій, спрямованих на вдосконалення законодавства та організаційних засад діяльності у цій сфері.

Практичне значення одержаних результатів є багатограним. Вони можуть використовуватися:

- у наукових дослідженнях – як теоретичне підґрунтя для подальших розвідок;
- у правотворчості – для вдосконалення КУпАП та інших нормативно-правових актів;

- у правозастосуванні – під час розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері охорони здоров'я;
- в освітньому процесі – при підготовці підручників, посібників, лекційних курсів із дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Публічне адміністрування» тощо.

Таким чином, положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, є логічно вибудованими, переконливо аргументованими та мають значну цінність як для науки, так і для практики.

Загальна оцінка тексту дисертації

Дисертація відзначається структурною завершеністю, логічністю побудови та узгодженістю усіх розділів. У ході аналізу було звернено увагу на низку особливо цікавих положень, серед яких:

- визначено поняття адміністративної відповідальності за порушення правил карантину;
- охарактеризовано склад відповідних правопорушень;
- обґрунтовано проблемність чинної системи покарань і недосконалість нормативної бази;
- виокремлено специфічні особливості реалізації відповідальності з урахуванням судової практики;
- уточнено підхід до розуміння адміністративно-правового режиму карантину.

Ці результати підтверджують вагомий внесок здобувача у розвиток адміністративно-правової науки.

Дискусійні положення та зауваження

Загалом позитивно оцінюючи дисертацію, варто зазначити низку моментів, що потребують подальшого осмислення:

1. У підрозділі 1.2 недостатньо розкрито адміністративно-правові інструменти забезпечення карантинних заходів. Але нажаль автор не деталізує, які саме інструменти застосовуються суб'єктами публічної адміністрації у відповідний період.
2. У підрозділі 1.3, присвяченому порівнянню адміністративно-правових режимів карантину та надзвичайного стану, бракує більш розгорнутої характеристики взаємодії суб'єктів забезпечення цих режимів.
3. У підрозділі 3.1, аналізуючи зарубіжний досвід, автор слушно звертається до прикладу Польщі, однак потребує чіткішого обґрунтування вибору саме цієї країни як моделі для запозичення.
4. При дослідженні надзвичайних та екстремальних адміністративно-правових режимів у підрозділі 1.1. автор нажаль не проводить чіткого розмежування між цими правовими інститутами.

Утім вважаємо, що висловлені зауваження характеризують складність дослідженої проблеми, і тому суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку та високі наукові здобутки дисертаційного дослідження Дзюбенка О.Л. Результати дослідження можуть бути використані для удосконалення адміністративного законодавства, а також у науково-дослідній роботі, практичній діяльності відповідних суб'єктів та освітньому процесі.

Висновок

Основні положення, висновки й практичні рекомендації, викладені у дисертації Дзюбенка О.Л., були належним чином апробовані – у 4-х статтях у фахових виданнях України та зарубіжжя, а також у 3-х тезах наукових повідомлень на конференціях.

Робота відповідає усім вимогам до дисертаційних досліджень: її зміст повний, системний, логічний, викладення базується на глибокому опрацюванні джерел, а результати мають як теоретичну, так і прикладну значущість. Порухень академічної доброчесності не виявлено.

Таким чином, дисертація «Адміністративна відповідальність за порушення правил щодо карантину людей» є завершеним науковим дослідженням, що містить нове вирішення актуального наукового завдання. Вона відповідає спеціальності 12.00.07 та вимогам, визначеним Порядком присудження наукових ступенів (постанова Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567) і вимогам до оформлення дисертацій (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40).

Автор роботи – Дзюбенко Олександр Леонідович – на підставі результатів публічного захисту заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –

**доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії
правових наук України,
Заслужений діяч науки і техніки України,
провідний науковий співробітник
Науково-дослідного інституту правового
забезпечення інноваційного розвитку
Національної академії
правових наук України**

Сергій КУЗНІЧЕНКО

Підпис Сергій КУЗНІЧЕНКО
(прізвище)

засвідчую:

політичний директор

10.09.2025 р.

керівник науково-керівної
ради Наталія ПРОЦЮК